

Podoba velikega mitološkega nebesnega lovca Oriona bi bila nepopolna brez slik njegovih zvestih lovskih psov - Velikega psa in Malega psa, s katerima skupaj zasleduje Bika in druge živali po zvezdnem nebu. Eni pripovedujejo, da je v ozvezdju Veliki pes prikazan večji Orionov lovski pes, drugi pa, da so stari Grki v tem ozvezdju radi videvali tudi slavnega lovskega psa z imenom Lelaps. Njegov lastnik je bil atenski lovec Kefal. Ta pes je imel nenavadno sposobnost. Ujel je vsako žival, čim jo je zasledil.

Zgodba o Lelapsu

Pravzaprav je to tudi zgodba o Kefalu in Prokridi.

Kefal je bil sin boga Hermesa in njegove ljubice Herse. Bil je božansko lep. Prav tako je bila božansko lepa tudi njegova žena Prokrida, hči atenskega kralja. Poleg Prokride je Kefal ljubil samo še lov. Ni želel nobene druge ženske, niti se ni potegoval za oblast.

Vanj se je zaljubila lepa in mlada Eos, boginja jutranje zarje, sestra sončnega boga Helija. Odpeljala ga je na konec sveta. Kljub njenemu zapeljevanju je ostal zvest Prokridi. Boginjo je prosil le to, da ga pusti oditi domov.

Po neuspešnem osvajanju je Eos obupala in končno uslišala Kefalovo prošnjo. Napeljala pa ga je na to, naj preveri še zvestobo svoje žene. Ker je dobro poznala ženske, je bila prepričana, da se bo tako maščevala Kefalu. Kefal se je strinjal, da prevzame podobo tujca in gre tak k svoji ženi.

Sprva je Prokrida uspešno odbijala osvajanje tujca – Kefala, češ da je poročena in zvesta svojemu možu. Ko jo je prepričeval, da je njen mož umrl, je rekla, da mu ostaja zvesta tudi preko groba. Nato pa ji je Kefal podaril čudovit nakit in Prokrida je podlegla. Tedaj pa je Eos Kefalu vrnila njegovo pravo podobo. Prokrida je ponižana in osramočena zbežala v planine.

Kefal jo je še vedno ljubil. Odšel je za njo. Našel jo je v spremstvu boginje lova Artemide, ki mu je Prokrido vrnila. Prokrida se je Kefalu odkupila tako, da mu je dala darili, ki ju je dobila od Artemide. To sta bili čarobno kopje, ki nikdar ne zgreši, čim ga enkrat zalučaš proti predmetu ali živemu bitju, in lovski pes Lelaps, ki mu ni mogla uiti nobena žival, čim jo je zavohal.

S Prokridino vrnitvijo pa se ni vrnila sreča v njun dom. Nekoč je Prokridi prišlo na uho, da v gozdu Kefal kliče neko Nefelo. Nefela je bila boginja oblakov. Ko jo je Kefal klical, je mislil na oblak, v katerega senci se je želel spočiti po napornem lovu.

Prokrida se je takoj odpravila v gozd. Tam je res zaslišala Kefala: "O, Nefela, polna ljubezni, pridi, odženi mojo utrujenost." Mislila je, da se Kefal sestaja z boginjo. Od hudega je zastokala. Pes Lelaps je to zaslišal in takoj opozoril gospodarja. Kefal je mislil, da se v grmovju skriva kakšna žival. Takoj je tja zalučal svoje čudežno kopje. Prokridin smrtni krik mu je povedal, da je ubil svojo nad vse ljubljeno ženo.

Prokridina smrt.

Čprav Lelaps ni naredil nič drugega kot to, da je opozoril gospodarja, kar bi naredil vsak dober lovski pes, so ga zelo nepravilno kaznovali. Na nebo so ga postavili k Orionovim nogam, da tam za vse večne čase preganja po nebu nezatno in povsem nenevarno žival - majhnega ponižnega in preplašenega Zajca. Lelaps pa je miren in se ne pritožuje. Takšna je pač usoda.

Ozvezdje Veliki pes (Canis Major), pri nas zvečer vidno od januarja do aprila. Najsvetlejša zvezda je Sirij (v gobcu psa), ki je hkrati tudi najsvetlejša zvezda zvezdnega neba. Sirij - Sotis je imel pri Egipčanih veliko vlogo. Njegovo vzhajanje v jutranji zarji je sovpadalo s poplavlami reke Nil.